

PERSBERICHT

Omvang van de gaswinningsproblematiek in kaart gebracht: Het aantal bewoners in problemen neemt toe

Het is algemeen bekend dat de bodembeweging door de gaswinning een risico is voor bewoners. Het gevolg is dat zij zich minder veilig voelen in huis, dat ze gezondheidsklachten kunnen ontwikkelen en dat hun vertrouwen in de overheid sterk afneemt. Het aantal bewoners dat in problemen komt is nog niet goed becijferd. Het Ondersteunend Bureau Gaswinning vroeg daarom, namens de gemeenten Het Hogeland, Eemsdelta, Midden-Groningen, Groningen, Oldambt en de Provincie Groningen, aan Tom Postmes om de omvang van de psychosociale problematiek te bepalen.

Wat is het nieuws?

Postmes concludeert: "Er is veel geïnvesteerd om bewoners beter te helpen en het percentage bewoners met problemen neemt ook licht af. Dat is mooi, want het gaat dus gemiddeld iets beter. Maar tegelijk is het aantal bewoners dat te maken krijgt met versterking en schade meer dan verdubbeld sinds 2016. Die twee dingen samen maken dat het totale aantal bewoners dat in de problemen komt, toeneemt. Dat aantal zal nog minstens 5 à 10 jaar hoog blijven, verwacht ik."

Wat is het vervolg?

Overheden willen de resultaten van dit onderzoek betrekken bij de maatregelen van *Nij Begun*. Daarover zegt Postmes: "Dit is een groot en acuut probleem. We weten ook dat bewoners met deze klachten meestal niet naar de huisarts gaan: het lijkt alsof zij hun klachten wegdenken. *Nij begun* besteedt terecht veel aandacht aan preventie, hulp en ondersteuning. Maar te weinig aan zorg. Mijn advies aan de regering en de lokale overheden is om *Nij begun* op dit punt te herzien."

Omvang problematiek: de gezondheidsproblemen

Eén van de problemen is dat personen door meervoudige schade en versterking een hoger risico lopen op gezondheidsklachten. De omvang van de groep die op deze manier problemen ondervindt is te berekenen met behulp van grootschalige gezondheidsonderzoeken, uitgevoerd door onder meer CBS en GGD Groningen in 2016, 2020 en 2022. Daaruit blijkt dat meer dan 170.000 Groningers meervoudige schade denken te hebben.

In deze groep (die ook te maken heeft met versterking) vind je aanzienlijk meer bewoners met een slechte gezondheid in vergelijking met de 'controlegroep' zonder schade. Je kan een schatting maken om hoeveel meer het gaat. De onderzoekers rapporteren een bandbreedte: het aantal personen met een minder goede gezondheid ligt tussen de 7.100 en 13.000 hoger dan normaal. Het aantal

personen met een hoog risico op angststoornis of depressie ligt tussen de 4.100 en 6.800 hoger. Als je de cijfers van 2022 vergelijkt met die van 2016, dan zijn deze aantallen toegenomen.

De omvang van andere problematiek

Naast de gezondheidsrisico's zie je dat mensen die kampen met schade en/of versterking zich ook vaker onveilig voelen in hun eigen woning. Ook is hun vertrouwen in de overheid geschaad. Anders dan bij gezondheid, kan je de aantallen bewoners niet uitrekenen. Maar je kan wel de grootte van het totale effect op de getroffen groep vergelijken. Zo is het effect op de ervaren veiligheid ongeveer 7 keer groter dan het effect op gezondheid. Dat betekent: als 7% van de getroffen en er ziek van is, dan voelt rond 49% zich onveilig. Het effect op vertrouwen in overheden is zo'n 3,5 keer groter. Hieruit blijkt dat de effecten op het gebied van gezondheid aanzienlijk zijn, de effecten op het gebied van vertrouwen groot en op het gebied van ervaren veiligheid zeer groot.

Over het onderzoek en de onderzoeker

Prof. dr. Tom Postmes is wetenschappelijk directeur van het Kennisplatform Leefbaar en Kansrijk Groningen en hoogleraar Sociale Psychologie aan de Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen. Hij doet sinds 2013 onderzoek naar de gevolgen van de bodembeweging voor bewoners, was van 2015-2020 de oprichter en hoofdonderzoeker van het onderzoek Gronings Perspectief. In 2017 richtte hij het Kennisplatform op. Het Kennisplatform Leefbaar en Kansrijk Groningen is een onderdeel van de Rijksuniversiteit Groningen. Het verzamelt en deelt kennis en onderzoek dat relevant is voor sociaal-maatschappelijk beleid in het gaswinningsgebied. Het Kennisplatform ontvangt steun van het ministerie van Economische Zaken, de Nationaal Coördinator Groningen, de provincie Groningen en de gemeenten Eemsdelta, Het Hogeland, Groningen, Midden-Groningen en Oldambt.

Noot voor de pers

Neem voor meer informatie contact op met de afdeling communicatie van de Rijksuniversiteit Groningen via het algemene telefoonnummer (050 - 363 4444) of via persvoorlichter Elies Wempe-Kouwenhoven (06 251 009 55, e.wempe-kouwenhoven@rug.nl. Zij werkt maandag, woensdagmiddag en vrijdag). Ook kunt u een e-mail sturen aan Tom Postmes (t.postmes@rug.nl).